

Vergaderjaar 2004–2005 A

29 973

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Zweden inzake het wederzijds aanhouden van voorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten; 's-Gravenhage, 8 juli 2004

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2005

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 27 januari 2005.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 26 februari 2005.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 8 juli 2004 te 's-Gravenhage totstandgekomen verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Zweden inzake het wederzijds aanhouden van voorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten (Trb. 2004, 292).

Een toelichtende nota bij het verdrag treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

TOELICHTENDE NOTA

Algemeen

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op de Raad van State).

In deze nota wordt mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken het op 8 juli 2004 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Zweden inzake het wederzijds aanhouden van voorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten toegelicht.

Een bilateraal verdrag inzake het wederzijds aanhouden van olievoorraden heeft tot doel de partijen bij het verdrag de mogelijkheid te bieden om op elkaars grondgebied voorraden aardolieproducten aan te houden ten behoeve van de eigen voorraadverplichting.

Naar aanleiding van de oliecrisis in de jaren zeventig is besloten de voorzieningszekerheid van olie te vergroten door middel van het aanhouden van een minimum olievoorraad die kan worden ingezet in tijden van een onderbreking of verstoring in de aanvoer van olie. Zowel de lidstaten van de Europese Unie als de staten die zijn toegetreden tot de op 18 november 1974 te Parijs tot stand gekomen Overeenkomst inzake een Internationaal Energieprogramma (Trb. 1975, 47; laatstelijk Trb. 1980, 83) (hierna: IEP Overeenkomst) hebben de verplichting ervoor te zorgen dat te allen tijde bepaalde minimum voorraden aardolie(producten) voor crisissomstandigheden voor handen zijn. Deze materie is in Europees verband geregeld in richtlijn nr. 68/414/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 20 december 1968 houdende verplichting voor de Lidstaten van de Europese Economische Gemeenschap om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (PbEG L 208), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/93/EG van de Raad van de Europese Unie van 14 december 1998 (PbEG L 358) (hierna: richtlijn nr. 68/414/EEG) en in internationaal verband in de IEP Overeenkomst.

In Nederland is aan de internationale voorraadverplichting invulling gegeven in de Wet voorraadvorming aardolieproducten 2001 (hierna: Wva 2001). De Wva 2001 verdeelt de internationale verplichting tot het aanhouden van crisisvoorraden die kunnen worden ingezet bij problemen in de aanvoer van aardolie tussen het oliebedrijfsleven (ca. 15%) en de Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (hierna: COVA). De COVA is een rechtspersoon met een wettelijke taak.

Op grond van artikel 3 van de bijlage bij de IEP Overeenkomst en op grond van artikel 6, tweede lid, van richtlijn nr. 68/414/EEG is het aanhouden van een voorraad op het grondgebied van een andere staat slechts toegestaan als met die andere staat een bilateraal verdrag is gesloten dat voldoet aan de eisen van die artikelen. Artikel 10, tweede lid, van de Wva 2001 bepaalt dat een product dat zich niet in Nederland bevindt slechts tot de wettelijke voorraad kan worden gerekend indien is voldaan aan het betrokken bilaterale verdrag. De voorraden die op basis van een bilateraal verdrag niet in het eigen land worden aangehouden, worden meegerekend bij de eigen voorraadverplichting en niet bij de verplichting van het land waar zij worden aangehouden.

Nederland heeft in het verleden reeds één memorandum van overeenstemming en twee bilaterale verdragen inzake het aanhouden van olievoorraden gesloten, te weten het op 18 december 1970 te 's-Gravenhage/Bonn tot stand gekomen Akkoord tussen de Minister van Economische Zaken van Nederland en de Bondsminister van Economie van de Bondsrepubliek Duitsland met betrekking tot het wederzijds meerekenen van voorraden ruwe aardolie en aardolieproducten (Trb. 1971, 92), de op 27 januari 1983 te Luxemburg tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg inzake het wederzijds meerekenen van voorraden ruwe aardolie, halffabrikaten van aardolie en aardolieproducten (Trb.

1983, 41) en de op 14 februari 1983 te Brussel tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België inzake het wederzijds meerekenen van voorraden ruwe aardolie, halffabrikaten van aardolie en aardolieproducten (Trb. 1983, 42). Momenteel zijn onderhandelingen gaande met het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken. Het ontwerp van het verdrag is op 2 maart 2004 medegedeeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen ter voldoening aan artikel 6, tweede lid, vierde alinea, eerste volzin, van richtlijn nr. 68/414/EEG. De Commissie is op 9 maart 2004 zonder opmerkingen akkoord gegaan met het voorstel.

Het belang van het verdrag

In Nederland liggen verhoudingsgewijs veel olievoorraden die eigendom zijn van buitenlandse bedrijven en hier liggen ter dekking van de voorraadplicht van andere Europese lidstaten. Het onderhavige verdrag vormt de basis waarop individuele Zweedse voorraadplichtigen de voor hen in Nederland gereserveerde voorraden bij de zich in Nederland bevindende bedrijven, in aanmerking kunnen laten komen voor de invulling van hun eigen internationale verplichting. Dit geldt vice versa voor Nederlandse voorraadplichtigen ten aanzien van de voor hen gereserveerde voorraden in Zweden. Voorzien is in een individuele toestemmingsprocedure voor het aanhouden van de voorraden waarbij, wat betreft de voorraden die in Nederland aanwezig zijn en die worden meegerekend voor de Zweedse verplichting, per geval toestemming noodzakelijk is van de bevoegde autoriteit. In Nederland is de bevoegde autoriteit de Minister van Economische Zaken. De toestemming wordt verleend per kwartaal en kan ook per kwartaal verlengd worden. Voorts is in het verdrag een voorwaarde opgenomen die stelt dat voorraden te allen tijde zonder belemmering beschikbaar moeten zijn.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 geeft een omschrijving van diverse in het verdrag voorkomende begrippen. In onderdeel a wordt een definitie van bevoegde autoriteit gegeven. Op grond van artikel 26 van de Wva 2001 kan de minister een aanvraag tot het mogen aanhouden van een voorraad in Nederland slechts weigeren indien toestemming naar zijn oordeel zou kunnen leiden tot een situatie die in strijd zou zijn met het betrokken bilaterale verdrag, of weigering naar zijn oordeel anderszins noodzakelijk is met het oog op de naleving van voor Nederland geldende internationale verplichtingen. Voor het toezicht op de naleving van het bij of krachtens het verdrag bepaalde zijn op grond van artikel 28 van de Wva 2001 in de Aanwijzingsregeling toezichthoudende ambtenaren Wva 2001 (Stcrt. 2001, 61) de ambtenaren van de rijksbelastingdienst door de minister aangewezen als bevoegde autoriteit.

Artikel 2 bepaalt de reikwijdte van het verdrag. Het verdrag is alleen van toepassing op voorraden die door de bevoegde autoriteiten van beide verdragssluitende staten als voorraden in de zin van het verdrag zijn geaccepteerd. Artikel 5 gaat in op de procedure die hiervoor gevolgd dient te worden.

Artikel 3 bepaalt op welke manier ondernemingen voorraden aan kunnen houden in het buitenland ter dekking van hun verplichting. Ondernemingen mogen zelf hun voorraden aanhouden op het territoire van de verdragspartij of middels een onderneming gevestigd op het territoire van de verdragspartij. Het vierde lid voorkomt dat voorraden, die door een derde worden aangehouden ten behoeve van een andere onderneming ook door deze derde worden meegerekend tot de binnenlandse voorraad. *Artikel 4* biedt de voorraadplichtige onderneming de zekerheid dat hij te

allen tijde over zijn producten kan beschikken. Bepaald wordt dat het verwijderen van voorraden door de voorraadplichtige onderneming van het territoir van de onderneming die voorraden voor hem aanhoudt nimmer wordt belemmerd door de autoriteiten van het betrokken land. Deze bepaling is van groot belang voor een goede werking van een systeem waarbij in het buitenland gelegen voorraden kunnen worden gerekend tot de binnenlandse strategische voorraden. Verder wordt in dit artikel bepaald dat Nederland en Zweden de behandeling van de voorraden in overeenstemming met aanwijzingen uitgevaardigd door de bevoegde autoriteit van de andere verdragspartij niet zullen belemmeren. Deze bepaling komt ook voor in vergelijkbare verdragen tussen andere lidstaten en maakt het mogelijk om een zogenaamde «swap», het verwisselen van eigenaar van een bepaalde voorraad door overdracht op papier waarbij de fysieke voorraad op zijn plaats blijft, uit te voeren. In het geval sprake is van een handeling als genoemd onder deze bepaling, zullen de bevoegde autoriteiten, indien nodig, bijvoorbeeld in verband met nationale ter plaatse geldende voorschriften, hierover met elkaar in contact treden.

Artikel 5 beschrijft de stappen in de procedure die een onderneming moet volgen voor acceptatie van zijn voorraden op grond van het verdrag. Op grond van het eerste lid, onderdeel a, dient bijvoorbeeld een voorraadplichtig bedrijf uit Zweden, dat eigenaar is van een hoeveelheid aardolie(-producten) die in de Rotterdamse haven bij een in Nederland gevestigd bedrijf ligt opgeslagen, een verzoek met de daarbij op grond van onderdeel a behorende informatie in te dienen bij de Zweedse bevoegde autoriteit om deze voorraad mee te laten tellen voor zijn Zweedse voorraadverplichting. Zowel het Zweedse bedrijf als het Nederlandse bedrijf dienen op grond van onderdeel b van het eerste lid de Zweedse bevoegde autoriteit alle benodigde informatie te verstrekken. In het tweede lid gaat het om een verzoek van een voorraadplichtig bedrijf uit Zweden, dat een reservering wil op een hoeveelheid aardolie(-producten) waarvan een in Nederland gevestigd bedrijf eigenaar is. Om deze voorraden op grond van het verdrag geaccepteerd te krijgen, dient in aanvulling op de voorwaarden genoemd in het eerste lid, onderdeel a, aan de extra voorwaarden uit het tweede lid, onderdelen a tot en met d, te worden voldaan. Indien de Zweedse bevoegde autoriteit akkoord gaat met het verzoek, informeert de Zweedse bevoegde autoriteit op grond van het derde lid de Nederlandse Minister van Economische Zaken hierover. Het eerste en derde lid bevatten ook termijnen (respectievelijk vijftien en tien werkdagen voor aanvang van de periode waarop de acceptatie van de voorraden betrekking heeft) waarbinnen de informatie aan bevoegde autoriteiten geleverd dient te worden. Op grond van het vierde lid dient de Nederlandse Minister van Economische Zaken de Zweedse autoriteit binnen vijf werkdagen voor aanvang van de periode waarop de acceptatie van de voorraden betrekking heeft te informeren over zijn instemming met het verzoek van de bedrijven. Wanneer de termijn van vijf werkdagen wordt overschreden wordt ingevolge het vierde lid de acceptatie geacht niet te zijn gegeven. Voor een Nederlands bedrijf dat in Zweden voorraden wil aanhouden gelden mutatis mutandis dezelfde procedures.

Artikel 6 bepaalt dat een voorraadplichtige onderneming die voorraden aanhoudt middels een derde onderneming, ten minste maandelijks een rapport uitbrengt aangaande die voorraden aan de bevoegde autoriteit van zijn land. Deze bevoegde autoriteit mag de bevoegde autoriteit van de andere verdragspartij op zijn verzoek de aldus verkregen informatie toezenden. De informatie in het rapport zal van tijd tot tijd door de bevoegde autoriteit van het land waar de voorraden zich bevinden, worden gecontroleerd. Op grond van de Aanwijzingsregeling toezichthoudende ambtenaren Wva 2001 zijn in Nederland de ambtenaren van de rijksbelastingdienst de bevoegde autoriteit.

Artikel 7 bepaalt dat de bevoegde autoriteiten elkaar zo spoedig mogelijk

informereren wanneer blijkt dat een tekort is ontstaan in de aangehouden voorraad. Voorts is in het tweede lid, onder b, bepaald dat in dat geval zo snel mogelijk overleg plaats zal vinden om het probleem op te lossen. Een eventueel geschil dient op grond van nationaal recht te worden opgelost. Overleg dient op grond van het tweede lid ook plaats te vinden in het geval van een verstoring of crisis in de oliemarkt en op verzoek van een der partijen bij dit verdrag indien er vragen rijzen over de toepassing van het verdrag of wijzigingen van het verdrag gewenst zijn.

Artikel 8 regelt het moment van inwerkingtreden van het verdrag.

Artikel 9 regelt de mogelijkheid tot beëindigen van het verdrag. Tijdens een crisis mag het verdrag niet beëindigd worden. De Europese Commissie dient geïnformeerd te worden over een voornemen tot beëindiging van dit verdrag.

Koninkrijkspositie

Het verdrag zal uit zijn aard, wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst